

ROGNKELSI ETUR LÝSNAR

Luna hefur higartil spart minst eina kemiska avlúsing, eftir at alifyritøkan fyrr í vetur setti rognkelsi út í aliringarnar í Miðvági og í Sørvági. Við at brúka rognkelsi og samstundis seta nógv størri laksasmolt út enn fyrr vónar fyritøkan at sleppa undan kemiskari avlúsing, ella í øllum førum fækka munandi um tær viðgerðirnar. Laksalúsin er eisini vorðin mótstøðufør móti teim flestu avlúsingarevnunum

INGOLF S. OLSEN – PRESS

Um hon sleppur, eigur náttúran ofta sjálv tey bestu amboðini at fóta sær aftur, um umhvørvisligu ella lívfrøðiligu javnváginar onkursvegna verða skeiklaðar. Tað hava tey sannað á alifyritøkuni Luna við altjóða brandinum Hiddenfjord, sum nú ger sær dælt av, at sjáldsami fiskurin rognkelsi er so óður eftir laksalús.

Fyrr í vetur vórðu rognkelsi sett út í aliringarnar í sambandi við smoltútsetingi alibrúkunum hjá fyritøkuni í Miðvági og í Selvík í Sørvágsfirði.

- Vit kunnu staðfesta, at rognkelsini longu hava spart okkum fyri í hvussu er eina avlúsing, sigur Bogi Jacobsen, menningarleiðari hjá Luna.

Mótstøðuføri

Eitt er, at pengar eru at spara við at brúka minni av dýru avlúsingarevnunum, annað og kanska týðningarmiklari er, at hesi evnini hava støðugt minkandi virknað. Laksurin er nevnliga við tíðini vorðin

mótstøðuførur móti næstan øllum avlúsingarevnunum. Í veruleikanum eru tað bara tvey evni hydrogenperoxid og eitt nýggjari samansett evni, sum enn virka nøkulunda.

- Tað er stóri trupulleikin við teimum kemisku evnunum, at fiskurin eftir eina tíð verður mótstøðuførur, og har eru skjótt ikki fleiri skot í byrsuni, sigur Bogi Jacobsen.

Tá Luna í 2010 setti smolt út í somu økjum sum í fjør var ikki neyðugt við avlúsing, men í 2012 mátti avlúsast, og í fjør var nógvur lúsavøkstur. Hesin steðgaði, tá rognkelsi vórðu sett út.

- Vit telja lús hvørja viku, og tað er ongin ivi um tað, at rognkelsini halda teimum niðri, sigur Bogi Jacobsen.

Váðilig avlúsing

Tað eru ikki bara lýsnar í sjálvum sær, sum eru eitt vandamál, ið alifyritøkurnar helst vilja minka um. Sjálv arbeiðsgongdin við kemisku avlúsingini fer illa við fiskinum. Nóttin má turkast og ein presending dragast undir fiskin, so tað verður sum í einum kari, áðrenn avlúsingarevnið verður latið í. Ein maskina við slangum

syrgir fyri súreivnisveiting, meðan náttúrliga gjøgnumstreymingin er steðgað í aliringinum, men tað slepst ikki undan, at fiskurin verður illa strongdur, meðan avlúsingin fer fram – og tað er ikki bara laksurin, ið verður strongdur.

- Nervarnir sita altíð uttaná hjá okkum øllum, meðan vit avlúsa, tí vandi er altíð fyri, at okkurt kiksar, og við 60.000 fiskum í einum ringi kann tað skjótt gerast ein dýrur umgangur, sigur Bogi Jacobsen.

Hann vísir á, at tað eisini kostar í mistari vekt og harvið framleiðslu at avlúsa við avlúsingarevnunum, tí fiskurin skal svøltast í nakrar dagar, áðrenn hetta arbeiðið kann gerast, tí tá megnar hann betri at verða strongdur.

Íslendsk rognkelsi

Fiskaaling, sum er ein almenn fyritøka, ið granskar innan aling og veitir tænaðstur til alivinnuna, ger royndir við at basa laksalús við rognkelsum, og ger eisini kynsbótaarbeiði við rognkelsum, við sølu til føroysku alibrúkini fyri eyga. Men har hava verið ávísir trupulleikar, og Luna hevði ikki stundir at bíða.

Tí var fyrst farið til Noregs at hyggja at royndum har. Norðmenn brúka fleiri smáfiskasløg, sum eta laksalús, men av teimum var tað bert rognkelsi, ið hevði føroyskan áhuga, tí tann fiskurin frammanundan finst í føroyskum sjógvi. Tað er nevnliga ikki loyvt at flyta livandi fisk, ið ikki

Jónstein Johannesen og Elías Falkvard arbeiða á aliringunum hjá Luna í Sørvági. Um veturin liggja ringarnir í Selvík í Sørvágsfirði, men um summarið flytir alibrúkið longur út í fjørðin

